ANTONI PEREZI I. C

S. C. & R. Majeſt. Conſiliarij,
in Academia Lovanienſi
Juris Civilis Anteceſſoris,

INSTITUTIONES
IMPERIALES,
EROTEMATIBUS
DISTINCTÆ,

Atque ex ipſis principiis regulisque Ju[ris]
paſſim inſertis, explicatæ.

EDITIO NOVISSIMA

Poſt varias Editiones externas denuò ſecun[dum]
Exemplar originale Lovanienſe reviſa
& à mendis purgata.

ANTVERPIÆ,
Apud JOANNEM BAPTISTAM VERDUSSEN,
Anno M. D. CCXIX.

Cum Gratiâ & Privilegio.

ANTONI PEREZI I. C.

S.C. & R. Majeſt. Conſiliarij, &c.

AD

LECTOREM

PRÆFATIO.

IN Lucem evulgamus, benigne Lector, nova Inſtitutionum Erotemata. Quid hoc, ais, novi? Nónne Cujacius, Julius Pacius, Marcellinus, Vulteius, alijque viri præſtantiſſimi, Notas breveſque expoſitiones edidêre? Fateor. Sed illi ſibi, aut ſolùm doctis, ſcribere ſe profitentur. Ego verò ad omnes hujus mei laboris fructum æquè pervenire cupio; eoque ita rudiores inſtitui, ut doctis quoque non improbetur. At, inquies, ſcripſit & nuper Wolſius Erotemata, ſæpius recuſa. Sic eſt: ſed nuda ſunt, vix ullam in iis textus rationem ſubjunxit. Hic verò ſenſa textus, ac Juris Regulas permixtas habes, itemq; rationes ex principiis Juris depromptas: quæ ſi minùs placeant, reprehendendi ſunt Juris noſtri Conditores, atque optimi hujus ævi Interpretes, è quorum hortis hos flores decerpſi. Quod inuſitatum videri non poterit: præcipit enim Fabius, apes nobis imitandas, quæ diutiùs vagantur, ut flores carpant; poſteà, quidquid collegerunt, diſ-

SUMMA
PROOEMIJ
JUSTINIANEI,

Quid ſunt Inſtitutiones?

SUnt Legalis ſeu totius legitimæ ſcientiæ prima elementa, in quibus breviter expoſitum eſt jus, & quod antè obtinebat, & quod deſuetudine inumbratum Juſtinianus in uſum revocavit. Dictæ inſtitutiones, quaſi inſtructiones elementariæ, ad doctrinam altiorem & difficiliorem. *§. igitur in proœmio.*

Quando compoſitæ.

Id conſtabit, ſi obſervaveris, quo ordine Jus omne vetus digeſtum fuerit, & in lucem exierit. Nam cùm id anteà diffuſum confuſumque nimis eſſet, Juſtinianus in luculentam erexit conſonantiam. *§. omnes.*

Igitur indictione 7. anno imperij ſui tertio, Codicem unum Conſtitutionum Imperialium edidit. Anno quinto poſt, nimirum In dictione 12. in libros 50. Digeſtorum immenſa veteris prudentiæ volumina digeſſit. Ex quibus, ac præcipuè ex Commentarijs Caij, haſce Inſtitutiones compilavit. Deinde, Indictione 13. Codicem priorem emendavit, additis detractiſque quamplurimis; quem propterea vocant *Codicem repetitæ lectionis.* Acceſſerunt poſteà Novellæ Conſtitutiones, quas poſt emendatam Codicem evulgavit,

In

Quæ eſt pœna hujus judicij?

Ex L. Julia, quænam fuerit, non ſatis conſtat; hodierno jure alia eſt pecuniaria viginti aureorum, alia relegatio, alia metalli pro qualitate delicti & perſonarum conditione.

Eſt & crimen *Stellionatus*, id eſt, cujuſcumque iniquæ diſſimulationis, & impoſturæ, & turpitudinis in fraudem alterius factæ.

DE RESIDUIS.

Quid eſt crimen Reſiduorum?

l. 2. & 4. §. 3 ff ad L. Iul pec. & de reſid.

Eſt pecuniæ publicæ, alicui ad uſum publicum datæ & attributæ, retentio, ſive in ſolidum ſive ex parte. Quæ enim in privata pecunia dicuntur *Reliqua*, ea in publica pecunia ſunt *Reſidua*. Committunt igitur crimen hoc, qui publicam pecuniam ſibi ad uſum aliquem creditam non erogaverint, vel in alios uſus conſumpſerint; quive eam, quæ ex publicis rationibus aliâve cauſa apud eos remanſerit, non reſtituerint.

Qua pœna coercentur?

d. l. 4 § 1.

Convicti criminis, præter infamiam, etiam in tertiam partem amplius, quam debent, mulctantur: ut ſi retinuerint ducentos aureos præſtent trecentos. Nonnumquam etiam in duplum damnantur. Competunt autem hæc judicia, peculatus, de reſiduis, & repetundarum, (ut paulò antè dixi) etiam in hæredes; nec immeritò, cum in his quæſtio principalis ablatæ pecuniæ moveatur.

l. 9 C. de erogat. mil. annon l ult. ff. d. t.

FINIS.

INDEX

INDEX TITULORUM.

Prior numerus Librum, poſterior Titulum deſignat.

DE

Acquiſitione per arrogationem. 3. 11
Actionibus. 4. 6
Ademptione legatorum, & tranſlatione eorum. 2. 22
Adoptionibus. 1. 11
Aſſignatione libertorum. 3. 9
Attiliano tutore, & eo qui ex lege Julia & Titia dabatur. 1. 20
Auctoritate tutorum. 1. 21
Bonorum poſſeſſionibus. 3. 10
Capitis diminutione. 1. 16
Codicillis. 2. 25
Curatoribus. 1. 23
Diviſione ſtipulationum. 3. 19
Donationibus, 2. 7
Duobus reis ſtipulandi & promittendi. 3. 17
Emptione & venditione. 3. 24
Eo, cui libertatis cauſa bona addicuntur. 3. 12
Exceptionibus. 4. 13
Excuſationibus tutorum, vel curatorum. 1. 25
Exhæredatione liberorum. 2. 13
Fideicommiſſarijs hæreditatibus: & ad Senatuſconſultum Trebellianum. 2. 23
Fidejuſſoribus. 3. 21
Fiduciaria tutela. 1. 19
Gradibus cognationum. 3. 6
Hæredibus inſtituendis. 2. 14
Hæreditatibus, quæ ab inteſtato deferuntur. 3. 1.
Hæredum qualitate, & differentiæ. 2. 19
[illegible]genuis. 1. 4
[illegible] 4. 4
Inofficioſo teſtamento. 2. 18
Interdictis. 4. 15
Inutilibus ſtipulationibus. 3. 20
Iis, qui ſui vel alieni juris ſunt, 1. 8

Iis,

INDEX.

Iis, per quos agere poſſumus. 4. 10
Juſtitia & Jure. 1. 1
Jure naturali, gentium, & civili. 1. 2
Jure perſonarum. 1. 3
Legatis. 2. 10
Legitima agnatorum ſucceſſione. 3. 2
Legitima agnatorum tutela. 1. 15
Legitima patronorum tutela. 1. 17
Legitima parentum tutela. 1. 18
Lege Fuſia Caninia tollenda. 1. 7
Lege Falcidia. 2. 22
Lege Aquilia. 4. 3
Libertinis. 1. 5
Literarum obligationibus. 3. 22
Locatione & Conductione. 3. 25
Mandato. 3. 27
Militari teſtamento. 2. 11
Noxalibus actionibus. 4. 8
Nuptiis. 1. 10
Obligationibus. 3. 14
Obligationibus ex conſenſu. 3. 23
Obligationibus, quæ ex quaſi contractu naſcuntur. 3. 28
Obligationibus, quæ ex delicto naſcuntur. 4. 1.
Obligationibus, quæ ex quaſi delicto naſcuntur. 4. 5
Officio Judicis. 4. 17
Patria poteſtate. 1. 9
Per quas perſonas cuique acquiretur. 2. 9
Per quas perſonas nobis obligatio acquiratur. 3. 29
Perpetuis & temporalibus actionibus. 4. 12
Poena temerè litigantium. 4. 16
Publicis judiciis. 4. 18
Pupillari ſubſtitutione. 2. 16
Qui teſtamento tutores dari poſſunt. 1. 1[illegible]
Quibus ex cauſis manumittere non lice[illegible] 1. 6
Quibus modis jus patriæ poteſtatis ſolvatur. 1. 12
Quibus modis tutela finiatur. 1. 22
Quibus alienare liceat, vel non. 2. [illegible]

Qui